

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2025

REKENINGKUNDE V2 NASIENRIGLYN

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy anders getoon in die nasienriglyne, sal strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing wees indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenaliserings nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). **LET WEL:** Indien punte in die nasienriglyn toegeken word vir komponente van bewerkings, dra hierdie nie die metodepunt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Hierdie nasienriglyn is nie vir verspreiding in die publiek nie, omdat sekere items dalk verkeerd hanteer is. Aanpassings is gemaak as gevolg van sekere nuances in sommige vrae.
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken Bewerking en een deel korrek. **LET WEL:** Kontroleer bewerking. Moet +, -, x, ÷, of per nasienriglyn wees.
11. In berekeninge, moet punte nie toegeken word indien noemer en deler omgeruil is nie. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
12. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is nie. Dui aan d.m.v. .
13. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die nasienriglyn verskaf. Neem kennis dat een kommentaar meer as een aspek kan aanspreek.
14. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1

1.1	Kies die korrekte antwoord, byvoorbeeld 1.1.5 B.		4
1.1.1	B ✓		
1.1.2	D ✓		
1.1.3	C ✓		
1.1.4	D ✓		

1.2.1	Bereken die BTW-bedrag ingesluit in die kontantverkope.		2
	BEWERKINGS	ANTWOORD	
	$11\,500 \times \frac{15}{115}$	R1 500 ✓✓	

1.2.2	Bereken die inset-BTW wat Siyanda Handelaars mag eis.		3
	BEWERKINGS	ANTWOORD	
	$6\,900 \times \frac{15}{100} = 1\,035^* \checkmark$	R1 260 ☒ (indien * + 225)	
	$1\,035 + 225 \checkmark$		

1.2.3	Waarom kan BTW nie geëis word op die aankoop van die voertuig nie?		2
	Enige EEN verduideliking ✓✓		
	<ul style="list-style-type: none"> • 'n motor is vir die eienaar se persoonlike gebruik aangekoop, nie vir besigheidsdoeleindes nie. • Voertuie verkry vir privaat gebruik (soos vir die eienaar se persoonlike gebruik), word spesifiek uitgesluit van inset-BTW-eise, selfs al is BTW op die aankoop betaal. • Die voertuig word nie gebruik om inkomste vir die besigheid te genereer nie; die BTW is nie aftrekbaar nie. 		

1.2.4	Gee EEN rede waarom dit belangrik is vir 'n besigheid om behoorlike BTW-rekords te hou.		2
	Enige geldige rede ✓✓		
	<ul style="list-style-type: none"> • Wetlike vereiste/voldoen aan SAID-regulasies • Akkurate BTW-opgawes/verseker dat korrekte BTW betaal of geëis word • Vermy strawwe/voorkom boetes en rente van SAID • Bewys van BTW-transaksies • Beter beheer oor besigheid se finansies • Om foute in BTW-berekening te identifiseer • Verseker behoorlike BTW-rekonsiliasie 		

1.2.5

Verduidelik EEN voordeel en EEN nadeel daarvan om 'n BTW-geregistreerde besigheid te wees.	
VOORDEEL ✓	NADEEL ✓
Kan inset-BTW eis Skep geloofwaardigheid vir besigheid Vereiste vir groter besighede (omset > R1 miljoen) Kom in aanmerking vir BTW-terugbetalings Verbeter finansiële rekordhouding	Meer administrasie en papierwerk Boetes indien BTW nie betyds betaal word nie Moet BTW van kliënte hef Risiko van oudits deur SAID Kan duur wees vir klein besighede

2

1.3.1

Bereken die totale waardevermindering afgeskryf op voertuie vir die finansiële jaar geëindig 31 Augustus 2025.	
BEWERKINGS	ANTWOORD
VERKOOP: $R400\ 000 \times 20\% \times \frac{6}{12} = 40\ 000$ ✓ ☒ (een deel korrek)	R155 625 ☒
OUD: [940 000 – 400 000] $540\ 000 \times 20\% = 108\ 000$ ✓ ☒ (een deel korrek)	
NUUT: Kosprys: [30 500 x 6] $183\ 000 \times \frac{100}{80} = 228\ 750^*$ ✓ ☒ (een deel korrek) $228\ 750^* \times 20\% \times \frac{2}{12} = 7\ 625$ ✓ ☒ (een deel korrek) *sien kosprys	

9

1.3.2

VOERTUIE					
Dat	Besonderhede	Bedrag	Dat	Besonderhede	Bedrag
Sept 1	Saldo	940 000	Mrt 1	Bateverkope	400 000 ✓
Jun 30	Bank	[183 000 x 20/80] OF [288 750 – 183 000] 45 750 ✓ ☒ (een deel korrek)	Jun 30	Saldo	768 750
	Krediteure-kontrolle	[30 500 x 6] 183 000 ✓			
		1 168 750			1 168 750
Jul 1	Saldo	768 750 ✓ ☒			

5

BATEVERKOPE			
Besonderhede	Bedrag	Besonderhede	Bedrag
Voertuie	400 000 ✓ ☒ (sien Voertuie)	Oggeh Waardeverm op voertuie (240 000 + 40 000)	280 000* ✓ ☒
		Bank ✓	98 000 ✓
		Verlies met verkoop van bate	22 000 ✓ ☒
	400 000		400 000

6

*400 000 x 20% x $\frac{42}{12}$ **OF** 240 000 + 40 000

VRAAG 1: TOTALE PUNT	35
-------------------------	----

VRAAG 2

2.1 PASITEMS

2.1.1	E ✓
2.1.2	A ✓
2.1.3	F ✓
2.1.4	C ✓
2.1.5	B ✓

5

2.2.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

KREDIET VERKOPE	JUNIE 2025	JULIE 2025	AUGUSTUS 2025
JUNIE: R88 000	37 620	30 800	13 200 ✓
JULIE: R72 800		[72 800 x 45%] 32 760 x 95% 31 122 ✓ ☒ * *(indien 5% afgetrek is)	25 480 ✓
AUGUSTUS: [176 000 x 40%] R70 400 ✓✓			30 096

6

2.2.2 Bereken die syfers gemerk A tot F in die Kontantbegroting.

	BEWERKINGS	ANTWOORD
A		R63 400 ✓
B	(98 800) + 63 400	(35 400) ✓✓
C	220 000 x 60%	132 000 ✓✓
D	[2 100 X 12] 25 200 ✓ x $\frac{100}{8}$ ✓	315 000 ☒
E	182 000 ✓ x $\frac{100}{125}$ * ✓ x $\frac{65}{100}$ ✓	94 640 ☒
F	220 000 ✓ x $\frac{100}{125}$ (sien E) x $\frac{35}{100}$ ✓	61 600 ☒

15

2.2.3 (i) Bereken die persentasie verhoging wat in Julie 2025 aan werknemers gegee is.

	BEWERKINGS	ANTWOORD
	[69 875 – 65 000] $\frac{4\ 875}{65\ 000} \times 100$	7,5% ✓ ☒ (indien $\frac{x}{65\ 000}$; moet nie $\frac{x}{69\ 875}$ aanvaar nie)

2

(ii)	Verduidelik waarom personeelopleiding noodsaaklik is vir die besigheid.	2
Enige geldige punt ✓✓ <ul style="list-style-type: none"> • Verbeter vaardighede van werknemers • Verhoog produktiwiteit • Verhoog werknemersvertroue • Verminder foute • Verminder die behoefte aan toesig • Verbeter kliëntediens • Hou personeel op hoogte 		

(iii)	Rente op die lening word nie gekapitaliseer nie. Bereken die leningsaldo op 1 September 2025.		1
BEWERKINGS		ANTWOORD	
315 000 - 25 000 (sien 2.2.2 D)		R290 000 ☒ (indien 25 000 afgetrek is)	

(iv)	Die werklike bedrag in Augustus 2025 bestee aan advertensies is R3 000. Verduidelik EEN moontlike gevolg van die besluit om minder as die begrote bedrag van R5 000 te spandeer.	2
Enige geldige punt ✓✓ <ul style="list-style-type: none"> • Minder verkope / Minder klante / Verlies aan markaandeel • Mededingers lok dalk meer klante • Die besigheid groei dalk nie soos verwag nie 		

(v)	Die eienaar is bekommerd oor die voortdurende toename in bankkoste. Stel EEN manier voor waarop hulle bankkoste kan verminder.	2
Enige geldige punt ✓✓ <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik internetbankdienste in plaas van bank toe te gaan • Gaan kontantloos / Moedig klante aan om via EFO te betaal / Beperk kontantonttrekkings / Gebruik elektroniese betalings in plaas van kontantdeposito's • Verminder die gebruik van ander banke se OTM'e • Kies 'n bankrekening met laer foie • Kontroleer bankstate gereeld vir foute • Bondel bankdienste vir laer koerse 		

VRAAG 2: TOTALE PUNT	35
---------------------------------	-----------

VRAAG 3

3.1.1 Bereken die grondstowwe vir produksie uitgereik in 2025.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$55\,000 \checkmark + [740\,000 - 5\,000] \checkmark + 18\,900 \checkmark + 3\,900 \checkmark - 24\,000 \checkmark$	$788\,800 \checkmark$ (een deel korrek)

6

3.1.2 FABRIEKSBOKOSTE

Fabrieksonderhoud	72 400 $\checkmark$	Goedere-in-bewerking $\checkmark$	390 910 $\checkmark$
Water en elektrisiteit	109 760 $\checkmark \checkmark^*$ $[78\,400 \times \frac{100}{50} \times \frac{70}{100}]$		
Fabriekshuur	78 400 $\checkmark \checkmark^*$ $[196\,000 \times \frac{400}{1\,000}]$ (moet nie 196 000 alleen aanvaar nie)		
Indirekte materiaal	36 300 $\checkmark \checkmark^*$ $[5\,800 + 37\,000 - 6\,500]$		
Salaris / Indirekte arbeid	66 000 $\checkmark$		
Diverse uitgawe	6 600 $\checkmark \checkmark^*$ $13\,200 \times \frac{3}{6}$ (moet nie 13 200 alleen aanvaar nie)		
Waardevermindering	21 450 $\checkmark$		
	390 910		390 910

13

*Een deel korrek; -1 Vreemde items, maks-1

GOEDERE-IN-BEWERKING

Saldo	41 000 $\checkmark$	Klaar produkte $\checkmark$	1 926 710 $\checkmark$ Balanserende bedrag
Direkte materiaal	788 800 $\checkmark$ Sien 3.1.1	Saldo	78 000 $\checkmark$
Direkte arbeid	784 000 $\checkmark$		
Fabrieksbokoste	390 910 $\checkmark$ Sien FBK		
	2 004 710		2 004 710
Saldo	78 000		

7

3.1.3 Bereken die koste van verkope vir die jaar geëindig 30 September 2025.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$210\,000 \checkmark + 1\,926\,710 \checkmark - 188\,000 \checkmark$ Sien Goedere-in-bewerking	$R1\,948\,710 \checkmark$ (een deel korrek)

4

3.2.1 **Bereken die gelykbreekpunt vir die finansiële jaar geëindig 30 September 2025.**

BEWERKINGS	ANTWOORD
(47 x 23 600) <u>1 109 200</u> ✓ 220 ✓ - 126 ✓	11 800 ☒ (een deel korrek)

4

3.2.2 **Dink jy Berry Nok behoort tevrede te wees met die gelykbreekpunt? Haal die aantal eenhede waarop 'n wins gemaak word in jou verduideliking aan.**

Enige geldige punt ✓✓ syfers ✓✓

Vir VIER punte:

- Het 11 800 bo die GBP van 11 800 vervaardig en verkoop / wins gemaak op 11 800 eenhede
- Wins op 11 800 eenhede het verbeter in vergelyking met 2024 se wins op 8 960 eenhede.

Vir TWEE punte (maks.):

- GBP het met 4 200 eenhede / (van 16 000) tot 11 800 / met 26,25% gedaal
- Eenhede vervaardig, het met 1 360 eenhede / (van 24 960) tot 23 600/ met 5,4% gedaal

4

3.2.3 **Direkte materiaalkoste per eenheid het gedaal. Behalwe vir die goedkoper verskaffer, noem TWEE moontlike redes vir die afname.**

Enige TWEE geldige punte ✓ ✓

- Het grondstowwe in grootmaat gekoop, wat tot hoeveelheids-kortings gelei het
- Daling in grondstofpryse
- Verbeterde doeltreffendheid, wat tot minder materiaal-vermorsing lei
- Koop materiaal plaaslik, minder vervoerkoste / invoerbelasting / verskepingskoste
- Oorgeskakel na laer-gradse materiaal, wat goedkoper is

2

VRAAG 3:
TOTALE PUNT

40

VRAAG 4

4.1

KIESITEM	
4.1.1	Kontantbetalingsjoernaal ✓
4.1.2	Bankversoeningstaat ✓
4.1.3	krediet ✓
4.1.4	debiet ✓

4

4.2.1

Veranderinge in die Kontantjoernale vir Julie 2025.			
KONTANTONTVANGSTE- JOERNAAL		KONTANBETALINGS- JOERNAAL	
75 620		74 890	
2 000	✓✓	9 750	✓
31 350	✓	2 975	✓
		150	✓
		800	✓
		10 000	✓✓
108 970		☑(beide totale)*98 565	

10

*moet voorlopige totale insluit

-1 (maks -1) vreemde / oortollige items (slegs indien punt(e) elders verdien is vir dieselfde bedrag)

Wanneer metodepunt vir totale toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpune verdien indien enige verkeerde bedrae ingesluit is nie. Dui aan met ☑

4.2.2

Korrekte saldo van die bankrekening op 31 Julie 2025.	
BEWERKINGS	ANTWOORD
(10 405 twee metodepunte)	
- 6 450 ✓ + 108 970 ☑ - 98 565 ☑	3 955☑
Sien KOJ Sien KBJ	(een deel korrek)

4

4.2.3

Bankversoeningstaat op 31 Julie 2025.			
	Alternatief	Debiet	Krediet
Saldo volgens <u>Bankstaat</u>	(13 765) Balansserende bedrag	13 765☑ Balansserende bedrag Kan DT wees	
Uitstaande deposito	25 870		25 870 ✓
Uitstaande EFO: no 880	(8 900)	8 900 ✓	
no 889	(9 000)	9 000 ✓	
Gedupliseerde debietorder	9 750		9 750 ✓
Saldo volgens <u>Bankrekening</u>	3 955	3 955 ☑ Kan KT wees	
-1 Aanbieding (verkeerde / geen besonderhede verskaf); -1 vreemde items / oortollige items, (slegs indien punt(e) elders vir dieselfde bedrag verdien is) maks -1		35 620 ☑ vir beide totale	35 620

7

4.2.4 Gee EEN moontlike gevolg vir die besigheid as diefstal soos hierdie onopgemerk sou voortduur.

Enige een geldige antwoord ✓✓

- Kontantvloeiprobleme
- Verlies aan winste / inkomste
- Slegte reputasie
- Ekstra koste vir ondersoeke

2

4.3.1 Stel die saldo's van die krediteure in die Krediteuregrootboek reg.

KREDITEURE	BEWERKINGS	SALDO
Phoenix Verskaffers	17 250 – 12 500	R4 750 ✓
Zahn Handelaars	-12 450 + 12 500 + 13 500 OF 12 450 – 12 500 – 13 500	13 550 ✓✓
Lara Groothandelaars	8 950 – 3 000	5 950 ✓✓

5

4.3.2 Bereken die korrekte saldo volgens die staat wat van Phoenix Verskaffers ontvang is.

BEWERKINGS	ANTWOORD
10 850 – 5 000 ✓ + 200 ✓ – 1 300 ✓	4 750 ✓ (een deel korrek)

4

4.3.3 Identifiseer TWEE moontlike gevolge wat 'n besigheid kan ondervind as sy krediteure nie betyds betaal word nie.

Enige TWEE geldige punte ✓ ✓

- Verlies aan vertroue van verskaffers
- Rente of boetes vir laat betaling
- Weiering van toekomstige krediet van verskaffers
- Regstappe van krediteure
- Ontwrigting van voorraadverkryging of dienslewering
- Negatiewe impak op besigheid se reputasie

2

4.3.4 Beskryf EEN manier waarop tegnologie 'n besigheid kan help om akkurate en opgedateerde krediteure-rekords te handhaaf.

Enige geldige punt ✓✓

- Rekeningkundige sagteware – Spoor fakture en betalings outomaties op
- Herinner en waarsku – Kennisgewings van verskuldigde betalings
- Outomatiese data-invoer – Minder foute
- Wolkberging – Intydse toegang tot krediteure se rekords
- Digitale fakture – Versnel en vereenvoudig rekordhouding
- Integrasie met bankstelsels – Sinkroniseer betalings direk met rekords

2

VRAAG 4:
TOTALE PUNT

40

TOTAAL: 150